

Nr 14.

Av herr **Leander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 och tills vidare under år 1919 åt befattningshavare i statens tjänst.*

I det statsrådsprotokoll, som bifogats den kungl. propositionen nr 1 till innevarande urtima riksdag, anför statsrådet och chefen för finansdepartementet de skäl, som synas honom tala för, att det extra krigstidstillägg, varom framställning gjorts till riksdagen, bör erhålla formen av en utökning av det nu utgående procentuella krigstidstillägget.

Dessa skäl måste betraktas såsom väl grundade. Likaså måste var och en, som ser icke blott på sitt eget utan även på andras bästa, dela departementschefens åsikt, att de lägst avlönade befattningshavarna böra komma i åtnjutande av ett förhållandevis något högre tillägg än övriga. Frågan är blott, om det minimum av 300 kronor, som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition, kan anses tillfyllest. Hänsyn bör tagas till, att denna gång ifrågasättes ej någon grundplåt, som tillför de mindre inkomsttagarna den förhöjning av krigstidstillägget, procentuellt sett, vilken kom dem till del genom det av årets lagtima riksdag fattade beslutet.

Att den statsfinansiella ställningen skall inverka på finansministern vid utgiftsförslagets framläggande, är en mycket naturlig sak. Dock tycker man sig i hans anförande till statsrådsprotokollet kunna läsa mellan raderna, att han icke skulle ha något synnerligt emot en förhöjning av krigstidstillägget utefter hela linjen, vilket ur vissa synpunkter kunde vara önskligt.

Emellertid gäller det att i främsta rummet söka bispringa de i ekonomiskt hänseende svagast situerade, och detta sker genom att i någon mån höja det föreslagna minimibeloppet. Vi ha tänkt oss, att detta skulle sättas till 414 kronor eller kronor 2: 25 per dag i stället för 300 kronor. Visserligen skulle en dylik förhöjning förorsaka statsverket en merutgift å 4 à 5 miljoner kronor, men då verkligt nödläge

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 6 häft. (Nr 14—19.) 1

kan anses föreligga för stora grupper statstjänare, torde icke arbetsgivaren kunna undandraga sig plikten att i görligaste mån tillgodose deras behov, även om detta måste ske med en viss ansträngning. Desto bättre är det icke omöjligt för staten att anskaffa de nödiga medlen.

Allra hårdast måste de tryckas av dyrtiden, som med begränsade inkomster ha familjer att försörja. På grund därav anslog årets lagtima riksdag jämväl krigstidshjälp för att underlätta kampen för dylika befattningshavare. Tvivelsutan äro de även denna gång i behov av något bidrag, som tar sikte på familjens storlek eller behovsprincipen, d. v. s. av krigstidshjälp.

På grund av det anförda hemställes vördsamt,

det riksdagen ville med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1

dels besluta:

- a) att ifråga om det extra krigstidstillägget det föreslagna minimum å 300 kronor måtte höjas till 414 kronor eller 2: 25 per dag,
- b) att krigstidshjälp, beräknad dels för befattningshavares hustru, om han vid juli månads ingång innevarande år var gift, dels för husföreståndarinna vid samma tidpunkt anställd hos befattningshavare som var änklings och underhöll barn under 15 års ålder, och dels för barn under 15 års ålder, vilka befattningshavare vid samma tidpunkt underhöll, skall utgå med hälften av det belopp, som ifråga om krigstidshjälp bestämts av årets lagtima riksdag och enligt av denna fastställda grunder,
- c) att furirer och korpraler, som vid ifrågavarande tidpunkt voro änklings och underhöll barn under 15 års ålder eller gifta, skola äga att en var uppbära en särskild krigstidshjälp av 90 kronor;

dels ock anvisa de medel, som ytterligare må erfordras på grund av ovanstående höjning utöver vad Kungl. Maj:t äskat.

Stockholm den 6 november 1918.

Ulrík Leander.

Herm. Carlson.

Enok Runefors.

Gustaf Olsson

Ola Jeppsson.

i Remsta.